

Brieven

De Opinie-pagina's zijn een platform voor debat. De verhalen worden, op eigen initiatief of op uitnodiging, geschreven door redacteuren of gastschrijvers. Lezersbrieven dienen bij voorkeur niet langer te zijn dan 250 woorden. Bijdragen sturen naar opinie@ed.nl of ED redactie Opinie, postbus 534, 5600 AM Eindhoven.

EMS en koffie

Zoals Ruben Groot Bramel (ED Opinie 27 augustus) het voorstelt lijkt de elektromagnetische straling (EMS) van draadloze communicatie niet zo gevaarlijk te zijn. Het klopt dat het IARC (International Agency for Research on Cancer), onderdeel van de World Health Organization, deze straling in dezelfde categorie heeft ingedeeld als koffie, namelijk 'mogelijk kankerverwekkend'.

Maar de kop 'EMS even riskant als koffie' boven dit opiniestuk is misleidend. Gelode benzine, DDT, chloroform en veel andere stoffen zijn in dezelfde categorie ingedeeld. Bovendien kun je kiezen hoeveel koffie je drinkt, maar de straling van draadloze communicatie kun je in Nederland bijna niet ontlopen. Overal zijn zendmasten en WiFi is in de supermarkt, de winkelstraat, het zieken-

huis, de school en in andere gebouwen niet meer weg te denken. En dan is er nog de straling in huis van de WiFi-router, DECT-telefoon en de smartphone die de hele dag staat te pulsen.

Heeft Bramel geen weet van alle onderzoeken die op dit gebied gedaan zijn? Veel van deze onderzoeken tonen gezondheidsschade aan.

Sinds de introductie van 4G komen er op de site www.stopumts.nl steeds meer klachten van mensen die ziek zijn geworden door deze straling. Dr. Robert O. Becker, tweemaal genomineerd voor de Nobelprijs voor Geneeskunde, zei al in 2000: 'Ik heb geen enkele twijfel dat op dit ogenblik de snelle toename van elektromagnetische velden het grootste vervuulende element op aarde is'.

Eke en Leendert Vriens
Knegsel

EMS en koffie (2)

EMS is even riskant als koffie (ED 27 augustus). Wat een misleidende titel. Het klopt dat EMS in dezelfde categorie is ingedeeld als koffie. EMS is ook in dezelfde categorie ingedeeld als DDT, een pesticide dat in de westerse wereld verboden is. Als dát in de titel staat ziet het er ineens veel minder onschuldig uit. Er waren voorts ook leden van het IARC die EMS in een zwaardere carcinogene categorie wilden indelen. Daartegenover staat echter een machtige telecomlobby gesteund door overheden, die natuurlijk het liefst helemaal geen IARC-classificatie zien.

Nog even wat feitjes: In 2012 heeft het Italiaanse Hof van Cassatie geoordeeld dat er een causaal verband is tussen het gebruik van mobiele telefoons en hersentumoren.

Verzekeringsmaatschappijen hebben mogelijke gezondheidsschade als gevolg van EMS uit hun polissen geschrapt. Apple waarschuwt in gebruiksaanwijzingen om de gebruiksduur van de iPhone/iPad te beperken, het apparaat op afstand van het lichaam te houden en handsfree oplossingen te gebruiken. Er zijn inmiddels duizenden onderzoeken die wel degelijk aantonen dat er gezondheidsrisico's zijn.

In tegenstelling tot Ruben Groot Bramel ga ik niet wachten totdat de overheid een keer actie onderneemt. Ik ga liever op mijn gezonde verstand af en gebruik een desktop en bekabelde telefoon.

Hélène Vercammen
Budel

EMS en koffie (3)

Wat een mooie uitleg van Ruben Groot Bramel over EMS-straling (ED Opinie 27 augustus). Ik neem direct aan wat hij zegt, al zal de wetenschap waarschijnlijk over vijf jaar aangeven dat alles anders is en EMS levensgevaarlijk is. Het verschil tussen EMS en koffie? Voor een bakje koffie kies ik zelf, voor een frikadel ook. Aan straling van gsm-masten valt niet te ontkomen. Maar liefst acht gsm-masten staan op minder dan honderd meter van mijn woning. Dus als overvloed schaadt...

Bert Markgraaff
Eindhoven